

Tilitoimistoilla tulisi olla keskeinen rooli yritysten omistajanvaihdosten edistämisessä

13.6.2025

Pienten yritysten omistajanvaihdosten onnistuminen on merkittävä yhteiskunnallinen haaste. Tilitoimistot tekevät säännöllistä ja arvokasta työtä yritysasiakkaidensa kanssa. Halusimme kirkastaa tilannekuvaa tilitoimistojen roolista yritysasiakkaiden omistajanvaihdosten edistämisessä ja tilitoimistojen yhteistyöstä muiden keskeisten toimijoiden kanssa. Tutkimuksen päätavoitteeksi asetimme selvittää tilitoimistojen omia tulevaisuuden näkymiä ja nykyisiä palveluja yritysasiakkaille. Tutkimusaineisto kerättiin online-kyselyllä, johon saatiin 145 vastausta.

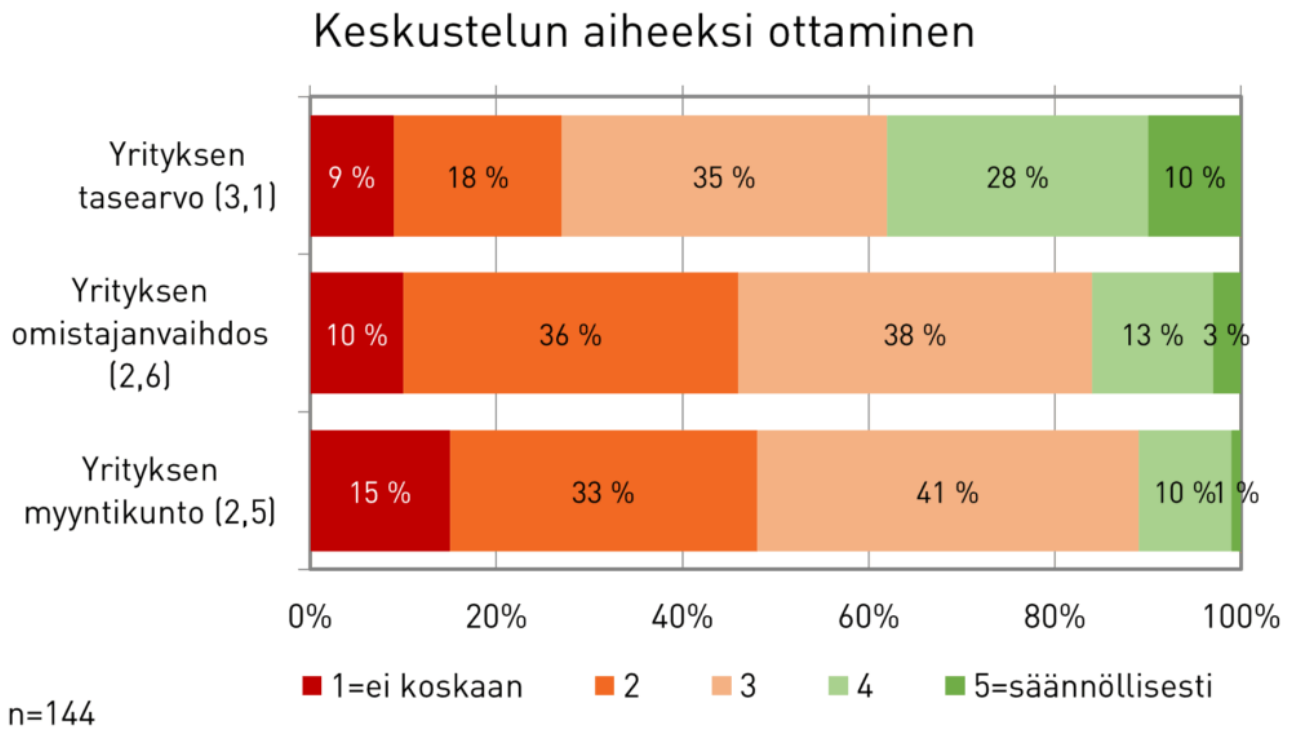
Yrityksen omistajanvaihdoksen puheeksi ottamisessa ja yhteistyössä parannettavaa

Kyselyyn vastanneet tilitoimistot olivat kooltaan pieniä, noin neljännes oli yhden työntekijän ja kolmannes 2–4 työntekijän tilitoimistoja. Yritysasiakkaita tilitoimistoilla oli keskimäärin 198. Kaksi viidestä vastaajasta arvioi yrittäjän luopuvan päävastuusta tilitoimistossa ennen vuotta 2030. Dokumentoitu yrityksen omistajanvaihdossuunnitelma oli vain 7 %:lla vastaajista, vajaalla kolmanneksella se oli mielessä ja suurimmalla osalla sitä ei ollut lainkaan. Enin osa vastaajien tilitoimistoista (61 %) näyttäisi päätyvän myynnin kautta ulkopuoliselle, yrittäjän luopuessa päävastuusta.

Merkittävimmät ongelmat omistajanvaihdoksissa tilitoimistot arvioivat itsellään olevan yrityksestä luopumisen

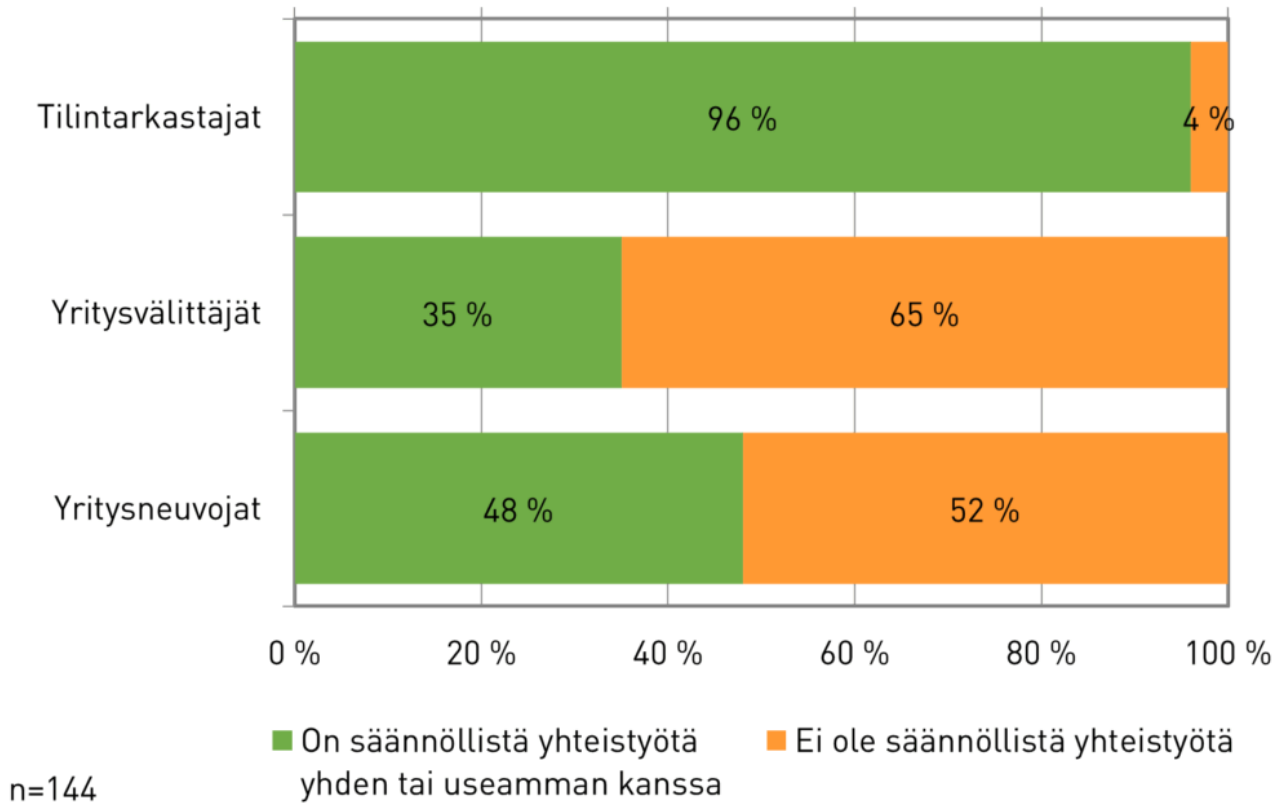
henkinen vaikeus (35 % merkittävä ongelma), arvonmääritys (31 %) ja jatkajan/ostajan löytyminen (32 %). Vastaavasti arvioidessaan yritysasiakkaidensa ongelmia, merkittävimmäksi nousi jatkajan/ostajan löytyminen (79 % merkittävä ongelma). Myös yrityksestä luopumisen henkinen vaikeus (55 %) ja omistajanvaihdoksen rahoitus (52 %) olisivat yritysasiakkaille merkittäviä ongelmia tilitoimistojen mielestä. Mielenkiintoista näiden kysymysten tuloksissa oli, että tilitoimistot kokivat omalla kohdallaan vastaavat asiat huomattavasti pienemmiksi tai jopa ei lainkaan ongelmallisiksi kuin yritysasiakkaillaan.

Tilitoimistojen arvion mukaan omistajanvaihdos olisi tällä hetkellä ajankohtainen keskimäärin 17 yritysasiakkaalle (mediaani 5). Tilitoimistoista 38 % ottaa vähintäänkin melko säännöllisesti puheeksi yrityksen tasearvon keskusteluissa, omistajanvaihdoksesta keskustelee 16 % ja myyntikunnosta 11 % vähintään melko säännöllisesti (kuvio 1). Joka kymmenes tilitoimisto ei ota koskaan yritysasiakkaiden kanssa puheeksi yrityksen tasearvoa eikä yrityksen omistajanvaihdosta. Tilitoimistoista 15 % ei keskustele asiakkaiden kanssa yrityksen myyntikunnosta lainkaan.

Kuvio 1. Yrityksen tasearvo, omistajanvaihdos ja myyntikunto keskustelun aiheena.

Lähes kaikki tilitoimistot tekevät säännöllistä yhteistyötä yhden tai useamman tilintarkastajan kanssa (kuvio 2). Selkeästi harvempi tilitoimisto tekee säännöllistä yhteistyötä yritysneuvojien tai yritysvälittäjien kanssa. Yli puolet tilitoimistoista ei tee lainkaan yhteistyötä yritysneuvojien ja lähes 70 % ei tee säännöllistä yhteistyötä yritysvälittäjien kanssa.

Kuvio 2. Säännöllinen yhteistyö yhteistyötahojen kanssa.

Tilitoimistot olivat selkeästi aktiivisempia ohjaamaan asiakkaitaan yhteistyökumppaneiden palveluiden piiriin (42 % aktiivisesti) kuin toisinpäin (27 %). Tässä havaittiin selkeä yhteys siinä, että mikäli tilitoimistot ovat aktiivisia ohjaamaan, niin myös vastavuoroisesti yhteistyökumppanit ohjaavat asiakkaita tilitoimistoihin.

Tilitoimistojen on hyvä rakentaa yhteistyösuhteita yritysvälittäjien ja –neuvojien kanssa

Yritysasiakkaiden palvelujen suhteen havaittiin, että vain harva tilitoimisto on ottanut säännölliset keskustelut omistajanvaihdokseen liittyvistä kysymyksistä olennaiseksi osaksi yritysasiakkaiden palveluja. Tilitoimistojen ja tilintarkastajien pitkäaikainen ja läheinen yhteistyö erottui tässä tutkimuksessa selvästi. Vastaavasti yhteistyö yritysneuvojien ja yritysvälittäjien kanssa on vähäistä. Vähimmäisvaatimuksena voidaan pitää, että jokaisella tilitoimistolla olisi vähintään kaksi osaavaksi ja luotettavaksi havaittua yritysneuvojaa ja yritysvälittäjää, joiden kanssa olisi säännöllistä yhteistyötä.

Miten tästä eteenpäin?

Seuraavaksi hankkeessa tehdään toimenpiteitä, joilla selvityksessä ilmenneitä puutteita pyritään parantamaan ja korjaamaan. Toimenpiteillä edistetään tilitoimistojen verkostoitumista yritysvälittäjien, omistajanvaihdosasiantuntijoiden ja yritysneuvojien kanssa. Järjestetään esimerkiksi yhteinen tilaisuus alueellisen omistajanvaihdosekosysteemin keskeisille toimijoille yhteistyön rakentamiseksi. Lisäksi tilitoimistoja varten kootaan opas, josta löytyvät helposti tarpeelliset yhteystiedot, työkaluja, artikkeleita ja podcasteja yrityksen omistajanvaihdokseen liittyen.

Kirjoitus on osa EU:n osarahoittamaa Yrityskaupat käyntiin -hanketta.

Juha Tall, Marja Katajavirta, Aila Hemminki
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Kirjoittajat ovat yritysten omistajanvaihdosten asiantuntijoita ja tutkijoita Seinäjoen ammattikorkeakoulussa.